

خدمات اجتماعی و قدرت نرم

خدمات اجتماعی حزب الله به مثابه یک منبع قدرت

مترجم: سامان زارع، حسین روزبه

پس از جنگ ۲۰۰۶ در جنگ ۳۳ روزه زنان داوطلب ملبس به پرچم حزب الله لبنان، در قالب کمپین حزب الله، به حومه جنوبی و بمباران شده سرکشی کرده و وجوهی را در اختیار خانواده های مسلمان شیعه قرار می دهند تا آنان بتوانند به خانه و زندگی خود سرو سامانی دوباره دهند. این خدمات اجتماعی حزب الله، موجب قدرت نرم آن، در بین مردم لبنان است.

سرشناسه: لاو، جیمز بی.

Love, James B

عنوان و نام پدیدآور: خدمات اجتماعی و قدرت نرم: خدمات اجتماعی حزب الله به مثابه

منبع قدرت / جیمز بی. لاو، دانشگاه عملیات ویژه مشترک ارتش ایالات

متحدہ: مترجمین ساسان زارع، حسین روزبه.

مشخصات نشر: تهران، دانشگاه امام صادق (ع)، بسیج دانشجویی، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۰۴ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۵۰-۶۴-۱

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ خ ۴۲ ل / ۶۵ / ۸۷ DS

رده‌بندی دیویی: ۹۵۶/۹۲۰۴۴

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۳۴۱۶۹۳

خدمات اجتماعی و قدرت نرم

خدمات اجتماعی: حزب الله به مثابه یک منبع قدرت

آورنده: جیمز بی. لاو

مترجمین: ساسان زارع، عضو هیأت علم، دانشگاه جامع امام حسین (ع)،

حسین روزبه (عضویت علم، دانشگاه جامع امام حسین (ع))

به اهتمام: مؤسسه علمی - فرهنگی سدید

ناشر: انتشارات بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع)

صفحه‌آرایی: علی صدری

ویراستار محتوایی: ساسان زارع

موضوع: خدمات اجتماعی

نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

آدرس: تهران خیابان انقلاب - ترسیده به فلسطین جنوبی - پلاک ۱۱۱۸ -

واحد ۱/۲ - انتشارات بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع)

همراه: ۹۱۰۹۸۰۵۰۵۵

تلفن: ۶۶۴۸۶۱۲۰

۶۶۴۸۵۸۵۰

sadidisu.ir

rc.basijisu.ir

sadidisu@gmail.com

فهرست

مقدمه ناشر | ۹

مقدمه مترجمین | ۱۱

مقدمه نویسنده | ۱۵

بخش اول: تاریخ لبنان و تشکیل حزب الله | ۲۱

جغرافیای پیچیده لبنان | ۳

تأثیر حکومت عثمانی بر لبنان | ۴

نفوذ اروپا در لبنان | ۲۶

تسهیلگر نبرد: ایجاد اسرائیل و سازمان آزادی بخش فلسطین | ۲۸

سید موسی صدر و بیداری اجتماعی شیعیان لبنان | ۳۱

جنگ داخلی لبنان، خدمات اجتماعی و منافع سوریه | ۳۲

آثار و نتایج عملیات لیطانی و صلح برای جلیله | ۳۹

آغاز حزب الله | ۴۳

سوریه و پیامدهای ترور رفیق حریری | ۴۵

آثار و نتایج پیروزی حزب الله در جنگ ۲۰۰۶ | ۴۸

بخش دوم: الگوی حزب الله | ۵۳

تحول و تأثیرات الگوی حزب الله | ۵۵

ساختار سازمانی و تصمیم سازی | ۵۸

بخش خدمات اجتماعی | ۶۱

بخش سوم: بودجه بخش خدمات اجتماعی | ۶۹

منابع مالی | ۷۱

انتقالات مالی | ۷۴

توزیع وجوه و سرمایه‌ها | ۷۵

بخش چهارم: خدمات اجتماعی حزب الله و عملیات‌های

نظامی و غیرنظامی | ۷۷

پیش نهادات | ۸۳

میانگیری | ۸۷

پی‌وشت | ۸۹

مقدمه ناشر

نام حزب الله لبنان اشخاصی نظیر موشک ها و توپخانه ها و عملیات نظامی و به عبارتی دیگر آنکه که قدرت سخت نامیده می شود، گره خورده و این مسئله در تقابل ناگزیری دهه ۱۹۸۰ بر رژیم اشغال گری صهیونیستی داشته به وجود آمده است. حزب الله جنگ های دفاعی زیادی در برابر اشغال گران اسرائیلی در سال های ۱۹۹۳ و ۱۹۹۶ و ۲۰۰۶ داشته است. اما تنها مکی قدرت نظامی خود نبوده و نیست، بلکه عناصر قدرت بسیار با اهمیتی را در اختیار دارد که در تاثیر گذاری و نتایج سیاسی و اجتماعی نه تنها هم طراز توان نظامی بلکه در مدت مدید پیش از آن خواهد بود. این قدرت همان عنصر قدرت نرم است.

قدرت نرم واژه ای است که امروزه در نظریات علم سیاست روابط بین الملل بسیار پر کاربرد شده است. قدرت نرم، قدرتی است که به صورت سیف قابلیت یک مجموعه سیاسی، برای نفوذ غیر مستقیم بر رفتار یا علائق سایر مجموعه ها، سیاسی از طریق ابزارهای فرهنگی یا ایدئولوژیکی به کار می رود. امروزه قدرت نرم، مهم و اولویت خاصی یافته است؛ به گونه ای که همه کشورهای تأثیرگذار در نظام بین الملل با توجه به آن که و دستاوردهای بیشتری در مقابل هزینه کم تر نسبت به دیگر عناصر قدرت دارد؛ در صدد استفاده بهینه از عناصر و ابزارهای نرم برای تأمین اهداف و منافع ملی خود هستند.

حزب الله نیز در استفاده از این قدرت بی بهره نمانده است و به واسطه آن توانسته بدنه مردمی خود در لبنان و منطقه را بعد از اتمام جنگ داخلی و آزادسازی مناطق

اشغالی رژیم صهیونیستی، با انجام فعالیت‌های دینی، اجتماعی و سیاسی و ارائه خدمات اجتماعی به مردم لبنان تقویت نماید.

کارکرد بکارگیری قدرت نرم از یک سو و توجه دشمن به آن از سوی دیگر، ما را به شناخت مجموعه‌ای که توانسته الگوی موفق در این راستا اجرا کند، تنبیه بیشتری می‌دهد؛ چراکه این الگو می‌تواند به منظور اثربخشی بیش از پیش انقلاب اسلامی و صدور آن الگویی قابل استفاده و تأثیرگذاری باشد.

این اثر که توسط اساتید فرهیخته، جناب آقایان دکتر زارع و روزبه مورد ترجمه‌ای آزاد قرار گرفته است، اثری است که در دانشگاه عملیات ویژه مشترک ارتش آمریکا تدریس و سود و درصدد شناساندن و استفاده بهینه از تجربیات موفق سازمان حزب الله می‌باشد.

مرکز تحقیقات بسیج دانشگاه امام صادق (علیه السلام)، که تلاش علمی جهت پاسخ به مسائل انقلاب اسلامی و جریحه همت خود قرار داده است؛ درصدد است از طریق انجام پژوهش‌ها و انتشار اثر مناسب مخاطبان حوزوی و دانشگاهی، به‌ویژه دانشجویان در حوزه مباحث سوانسانی، علوم اجتماعی و فرهنگی اعم از نظری و کاربردی، گامی در راستای اعتدالی اندیش ناب اسلامی بردارد و چنین می‌اندیشد که این اثر با توجه به جایگاهی که در نشان دادن نمونه‌هایی موفق از بکارگیری قدرت نرم دارد، می‌تواند برای پژوهشگران و علاقمندان به این حوزه مطالعاتی، اثری کاربردی باشد. از همین رو ضمن انتشار این اثر، از دیدگاه و نظرات ارزشمند مخاطبان ارجمند درباره این کتاب و پیشنهادهای سازنده درباره موضوعات یاد شده، به گرمی استقبال می‌کند.

در پایان لازم است از اساتید ارجمند جناب آقایان دکتر ساسان زارع و دکتر حسین روزبه که زحمت ترجمه این اثر را به دوش کشیدند، تشکر و قدر دانی نماییم.

و ما توفیقی الا بالله العلی العظیم

مرکز تحقیقات بسیج

دانشگاه امام صادق (علیه السلام)

مقدمه مترجمین

پیری هان عظیم مقاومت اسلامی در لبنان - همچون عقب نشینی نیروهای اسرائیلی از جنوب لبنان در سال ۲۰۰۰ و پیروزی شگفت‌انگیز حزب الله در جنگ ۳۳ روزه بر اسرائیل و ... این جنبش را در کانون توجه رسانه‌های منطقه‌ای و جهانی قرارداد. پیروزی در هر دو رزم لگنان با تجهیزاتی اندک، بر یکی از نیرومندترین ارتش‌های جهان، با ستایش راگیر، دشمنان و نخبگان جهان روبرو شد و اذهان جست‌وجوگران را به تحلیل، بررسی و عوامل این موفقیت‌ها ترغیب و تشویق نمود.

سازمان حزب الله، هر چند در بستری نظامی - اجتماعی - سیاسی شکل گرفت ولیکن به سرعت و در پی برآورده ساختن نیازهای پیرامونی خود و حفظ حاکمیت سازمان، از یک سازمان ذاتاً نظامی - امنیتی، به یک نهاد سیاسی - فرهنگی - اجتماعی - نظامی مبدل گردید. سازمان حزب الله علاوه بر مبارزه با اشغالگری اسرائیل و همچنین فعالیت در صحنه سیاسی لبنان، در صحنه ارائه خدمات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی نیز نقش بی‌نظیر و غیرقابل انکاری در لبنان دارد. خدماتی که این حزب به کلی مردم لبنان ارائه می‌دهد به اعتراف همگان از خدماتی که دولت لبنان به محرومین این کشور ارائه می‌دهد بیشتر و بهتر است. یکی از مسئولان حزب الله در این زمینه می‌نویسد: تلاشی که حزب الله در خصوص تحقق بخشیدن رفاه اجتماعی مبذول داشته، سرانجام حزب الله را به تشکیلاتی که از یک حزب بزرگ‌تر و از یک دولت کوچک‌تر

۱. جنگ اسرائیل و لبنان که در اسرائیل به جنگ دوم لبنان و در لبنان به جنگ ژوئیه معروف است، جنگی است که به مدت ۳۳ یا ۳۴ روز بین ارتش اسرائیل و حزب الله لبنان به وقوع پیوست و در نهایت با پیروزی حزب الله لبنان پایان یافت.

است، مبدل ساخته است* (اسداللهی، ۱۳۷۹، ۱۵۱). حزب الله لبنان پس از عقب نشینی اسرائیل و قرار گرفتن لبنان در شرایط جدید، فعالیت های گسترده ای را جهت مشارکت در امور عام المنفعه، آموزشی، درمانی و فعالیت های مدنی و... آغاز کرد تا بتواند در فضای جدید منشاء اثر باشد و در این راه با توجه به سرمایه گذاری های بسیار ارزنده ای که انجام داده توانسته گام های مؤثری جهت ارائه خدمات مختلف به ملت لبنان اعم از شیعه، سنی و مسیحی بردارد.

تا جایی که خدمت رسانی در عرصه های اجتماعی، یکی دیگر از شاخه های اصلی فعالیت حزب الله شناخته می شود و ارائه خدمات اجتماعی نظیر ساخت بیمارستان، درمانگاه و مراکز خدماتی و آموزشی در حومه بیروت و برخی مناطق لبنان حل مسئله می کند. این مؤسسات علاوه بر ارائه خدمات متنوع، فرصت های شغلی بسیاری را نیز ایجاد آورده اند. کارکنان این مؤسسات الزاماً نباید عضو حزب باشند، بلکه فقط باید نگاه ما و مواضع حزب به خصوص از نظر رعایت حجاب و شئون اسلامی کفایت می کند.

خانم هلا جابر، نویسنده و پژوهشگر لبنانی می گوید: «خدماتی که مؤسسات حزب الله ارائه می دهند به اندازه ای است که خدمات ارائه شده توسط دولت لبنان، رقابت می کند». این اقدامات عام المنفعه علاوه بر تقویت فضای اعتماد و خوش بینی نسبت به این جنبش فراگیر، امکان کادرسازی گسترده تر مراکز آموزشی مختلف جهت برنامه های آتی حزب الله در لبنان را در پی داشته است.

بی شک مطالعه سازمان حزب الله و مستند سازی تجربیات موفق آن سازمان ولو از نگاه دشمنان، گامی مفید و مؤثر در راستای تئوری پردازی در عرصه عمومی سازی تجربیات انقلاب اسلامی خواهد بود.

آنچه در ادامه می آید ترجمه ای است آزاد از کتاب «حزب الله: خدمات اجتماعی، به عنوان یک منبع قدرت» که توسط مدرسین دانشگاه عملیات ویژه مشترک^۱

۱. اسداللهی، مسعود؛ از مقاومت تا پیروزی؛ تهران: اندیشه سازان نور؛ ۱۳۷۹.

۲. بخش آموزشی مرکز فرماندهی عملیات های ویژه ایالات متحده (USSOCOM) در پایگاه نیروی هوایی مک دیل واقع در فلوریدا است. مأموریت دانشگاه عملیات های ویژه مشترک، آموزش هیئت مدیران و مقامات اوشد و رده میانه (SOF) و دیگر تصمیم سازان امنیت ملی و بین المللی، اعم نظامی و غیر نظامی، است.

(JSOU) ارتش ایالات متحده، در راستای استفاده بهینه از تجربیات موفق سازمان حزب الله نگاشته شده و در دوره‌های تربیت و آموزش فرماندهان ارتش ایالات متحده مورد استفاده قرار می‌گیرد. توضیح آنکه با توجه به تفاوت نگاه نویسندگان و منظر نگاه آن‌ها به عنوان دشمن به حزب الله لبنان و مخصوصاً استفاده هدفدار از کلید واژه‌هایی مانند "سازمان تروریستی" علیه این سازمان، ترجیح بر آن قرار گرفت که ترجمه این اثر با اصلاحات جزئی بدون وارد کردن خدشه بر محتوای متن اصلی در اختیار مخاطبان قرار گیرد.

علاوه بر دشمنی دیرین و عمیق ایالات متحده با انقلاب اسلامی و فرزندان خلف آن در محور مقاومت، عامل‌الخصوص سازمان حزب الله، تاکید نظام آموزشی ارتش این کشور بر استفاده از مناسبات‌های قابل تعمیم این دشمن حقیقی خود و تاکید بر یادگیری و لوازم دشمنان به لب‌نظری می‌کند.

مقدمه نویسنده

﴿وَمَوَ الَّذِي أَنْشَأَ نَبَاتَ مَغْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَغْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ
وَالزَّرِثُونَ وَزَرْقَانٌ مُسَابِغًا وَغَيْرَ مُتَسَابِغٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ
حَصَادِهِ وَنَسُوا أَنَّهُ لَاحِبٌ مُنْتَفِرِينَ﴾ (انعام، ۱۴۱)

و اوست کسی که با نهال با داریست و بدون داریست و خرما بن و کشتزار با
میوه های گوناگون آن و زیرین و از شبیه به یکدیگر و غیر شبیه پدید آورد از میوه
آن چون ثمر داد بخورید و حق نهال آن را از بهره برداری از آن بدهید
والی از یاده روی مکنید که 'و اسرار آن را دوست ندارد'.

حزب الله^۱ به عنوان یک سازمان نظامی - اعتقادی و بصیرت یکی از بزرگترین و
حرفه ای ترین دشمنان آمریکا و هم پیمانانش در خاور میانه، برآمده است. از زمان آغاز
کار حزب الله در اوایل دهه ۱۹۸۰، جناح سیاسی آن توانسته است به تدبیر و مهارت خود
را در پارلمان لبنان جای دهد و همزمان جناح نظامی آن در حال تعلیم، عضو و گسترش
مبارزه و اقدام به حملات نظامی در ناحیه شامات^۲ بوده و از نظر جهانی عیبه و افت

۱. انعام، ۱۴۱.

۲. سازمانی سیاسی - نظامی اسلامگرای شیعه در لبنان است. گروه حزب الله در اوایل سال های ۱۹۸۰ و
بالحام از انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی ^{رحمه الله} در لبنان ظهور کرد.

۳. ناحیه شامات اصطلاحی تاریخی - جغرافیایی است که به منطقه نسبتاً گسترده ای از خاور میانه اطلاق
می شود، که در جنوب رشته کوه - های توروس، شمال صحرای عرب، غرب بین النهرین و در جوار کرانه
شرقی دریای مدیترانه قرار دارد. این منطقه دربرگیرنده سرزمین هایی است که کشورهای کنونی سوریه،
اردن، لبنان، فلسطین و اسرائیل بر آن بنا شده اند. گاهی بخش هایی از غرب عراق را نیز جزو سرزمین
شامات به شمار می آورند.

اروپا، آمریکا و اسرائیل، فعالیت داشته است. این سازمان از سال ۲۰۰۰ که جنوب لبنان را از حضور ارتش اسرائیل پاک سازی کرد، در بین مردم جنوب این کشور و مخصوصاً بیروت، محبوبیت غیرقابل وصفی را بدست آورد؛ حزب الله در طول جنگ با اسرائیل مخصوصاً پس از سال ۲۰۰۶ اعتبار مضاعفی را به عنوان یک سازمان سیاسی در بین مردم لبنان کسب کرد. بی شک یکی از عوامل عمده و کم تر مطرح شده در موفقیت های حزب الله، بهره برداری از اقدامات خیریه یا خدمات اجتماعی بوده است. شایان ذکر است که زکات، از اصول مطرح شده از سوی اسلام و جزو تکالیف واجب برای مسلمانان است تا پاسخگوی نیازهای متعدد فقرا در جامعه باشد و این همان مفهوم است که حزب الله لبنان توانسته به بهترین وجه از آن در راستای تحقق اهداف اجتماعی خود استفاده کند. آنچه واضح است اینکه فریضه زکات و خدمات اجتماعی در سربار به همین معنا به کار می روند تا بیانگر فعالیت های نیکوکارانه، خدمات عام المنفعه، و تساهل و زیرساختی باشند. زکات یک وظیفه دینی است، و خدمات اجتماعی از وسایط حکومت این تذکر نیز لازم است که در ادامه این متن برای تحقق منظور نویسنده، این اصطلاح (زکات و خدمات اجتماعی) به یک معنا به کار برده خواهند شد.

هدف این نوشته اثبات این نکته است که رفقا، با افزودن حزب الله به عنوان یک سازمان نظامی - اعتقادی یا یک نهاد دفاعی شیعی و در آن یک قدرت سیاسی در نظام سیاسی لبنان، از بهره گیری اثربخش این سازمان از خدمات اجتماعی اش در جامعه لبنان نشأت می گیرد.

این نوشته، تاریخ لبنان، مراحل تکامل حزب الله، ساختار سازمانی آن، منابع مالی و دست آوردهای خدمات اجتماعی اش را به اختصار مورد مطالعه قرار داده تا فهمی مشترک و دقیق را از این که چگونه این سازمان از یک جنبش کوچک مقاومت به یک حکومت بدون دولت بدل شده و از قدرت امور عام المنفعه و خدمات اجتماعی برای تامین نیازهای جمعیت شیعی محروم و مظلوم لبنان استفاده نموده و در نتیجه حمایت عموم را به دست آوردست، فراهم آورد.

برای پی بردن به نقش خدمات اجتماعی و جایگاه حیاتی آن در مدل سازمانی حزب الله، ضروریست تا منافع، اهداف راهبردی و مناسبات ذی نفعان و اعضای این سازمان به درستی درک شود. در سال ۲۰۰۴، معاون دبیرکل حزب الله، شیخ نعیم قاسم^۱، چشم انداز سازمانی آن را در قالب سه رکن مبنایی دسته بندی می کند: رکن اول؛ اسلام به مثابه مدلی برای حکومت، رکن دوم؛ فریضه جهاد فی سبیل الله و رکن سوم؛ ولایت ذمه [۱]. حزب الله معتقد است که دین اسلام، مبنای یک روش جهانشمول، مناسب و از نظر ایدئولوژیکی، سالم را برای اداره این سازمان فراهم می آورد [۲]. اسلام هدایت، راهنمایی همه وجوه حکومت، جهاد، و حتی زندگی شخصی را عهده دار است. دومین رکن مبنایی جهاد، نیز با حمله و اشغال اسرائیل در سال ۱۹۸۲ ضرورت می یابد که به کتب شیخ نعیم قاسم، اولویت حزب الله، دفاع از لبنان و جمعیت شیعی با مقاومت در برابر اشغال، اسرائیل است و تمام منابع سازمان باید در این راستا سازماندهی گردد. [۳]

سومین رکن مبنایی حزب الله (یعنی، به رسمیت شناختن قانون گذاری ولی فقیه) به این معناست که یک رهبر معنوی به عنوان «امام معصوم منصوب خداوند، شرعا و قانونا در حکومت اسلامی مرجعیت و اقتدار می یابد» [۴]. این مفهوم ریشه در تفسیر حضرت آیت الله خمینی رحمته الله علیه از فقه دوازده امامی دارد که به این روایت استناد کرده: «أَمَّا الْخَوَاطِئُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رِوَاةِ حَدِيثِنَا، أَمَّا فِي رِوَاةِ دَهَائِهِ زَمَانَهُ، بِه رَاوِيَانِ حَدِيثَ مَا (علما) رجوع کنید.»^۲ و آنرا به عنوان یک دستور از جانب خداوند برای حکومت تفسیر می کند. [۵]

بی شک اهداف اصلی حزب الله از همین سه رکن اساسی سرچشمه می گیرد. اهداف راهبردی که به تعبیر رهبران این سازمان، تشکیل دولت اسلامی لبنان، نابودی اسرائیل و صدور انقلاب اسلامی را شامل می شود [۶]. این که چگونه این نوع نگاه و

۱. نایب رئیس حزب الله لبنان و از شخصیت های اثرگذار شیعه در سیاست لبنان است.
 ۲. کمال الدین، ج ۲، ص ۴۸۴، ح ۱۰؛ الفقیه، شیخ طوسی، ص ۲۹۱، ح ۲۴۷؛ احتجاج، ج ۲، ص ۲۸۴؛ إعلام الوری، ج ۲، ص ۲۷۱؛ کشف الغمّة، ج ۳، ص ۲۳۸؛ الخرائج و الجرائح، ج ۳، ص ۱۱۱۴؛ بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۸۱، ح ۱۰ و وسائل الشیعة، ج ۲۷، ص ۱۴۰، ح ۲۳۴۲۴.

اهداف مذکور، به توسعه و تشکیل این سازمان کمک کرده است، در بخش سوم این نوشته مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

ایران با تشکیل حزب الله و سهمیم بودن در موفقیت های پی در پی آن، اعتباری دو چندان در منطقه یافته است. این سازمان به شدت از ایدئولوژی انقلابی آیت الله خمینی علیه السلام تأثیر پذیرفته و از ابتدا مورد حمایت های مادی و معنوی جمهوری اسلامی ایران قرار گرفته است [۷].

هرچند ارتباطات تاریخی دو کشور لبنان و ایران ریشه در تاریخ (اوایل دهه ۱۵۰۰ میلادی) دارد، اما منافع راهبردی ایران در حمایت از حزب الله، به سال های نخستین پس از پیروزی انقلاب اسلامی و ایجاد دولت اسلامی در در این کشور (۱۹۸۲) باز می گردد [۸]. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، ایران فرصتی یافت تا از طریق تشکیل جبهه مقابله با رژیم صهیونیستی، در قلمرو تحت اشغال اسرائیل، انقلاب اسلامی خود را صادر کند [۹]. در واقع ایران با هوشمندی، حزب الله را به عنوان الگو و مدلی برای صدور انقلاب اسلامی به خارج، شامات و در نهایت به جهان عرب طراحی نمود. در این مدل، پایگاه های نظامی حزب الله در جنوب لبنان به حمله، آزار و اذیت و تهدید و ازعاج اسرائیل می پردازد و این امر به حزب الله این اجازه را می دهد تا به نمایندگی از ایران، با دشمن قسم خورده یعنی اسرائیل وارد جنگ شود.

در واقع حملات غیر متعارف حزب الله علیه تهدیدها و بالقوه ایالات متحده و اسرائیل، به عنوان یک عامل بازدارنده استراتژیک عمل کرده و برای ایجاد پایگاهی بی بدیل در این منطقه حساس را بدون آن که متکفل تشکیل نیروهای نظامی (ارتش) یا صرف هزینه سیاسی زیادی باشد به وجود آورده است.

حزب الله لبنان همچنین با ایجاد و برقراری ارتباط مؤثرترین ایران و دیگر گروه های نظامی مسلمان و عرب، توانسته نقش نمایندگی خود برای تحقق اهداف ایران را به بهترین نحو ایفا نماید.

منافع راهبردی و بلند مدت کشور سوریه از سویی و نزدیکی این کشور به لبنان نیز از دیگر سو، این کشور را به یکی دیگر از ذی نفعان اصلی در آینده لبنان تبدیل کرده

است. بی شک منفعت اولیه سوریه، از زمان استقلال یافتن لبنان (در سال ۱۹۴۳) تا مداخله نظامی سوریه در این کشور (در ۱۹۷۶)، حفظ امنیت خود است [۱۰]. گرچه مناسبات دو کشور سوریه و لبنان به پیش از استقلال شان در سال ۱۹۴۳ برمی گردد، اما از زمان اشغال جنوب لبنان توسط ارتش اسرائیل در سال ۱۹۸۲ و در پی آن ایجاد سازمان حزب الله، دولت سوریه حضوری جدی و مستمر در لبنان، هم در سطح حکومتی و هم در سطح حمایت از سازمان حزب الله، داشته است [۱۱].

علاوه بر حمایت های مستقیم، سوریه در این سال ها به مثابه یک کانال جابجایی تجهیزات نظامی و غیر نظامی مورد نیاز و همچنین محل آموزش نظامی اعضا حزب الله عمل کرده است [۱۲].

هر چند در این زمینه رهبران مهور پیشین سوریه یعنی حافظ اسد^۱، از حزب الله به عنوان یک مهره سرپا در جنگ اسرائیل استفاده می نمود اما در سال ۲۰۰۰، این سازمان به جایگاه یک شریک استراتژیک توسط جانشین او یعنی بشار اسد^۲ ارتقا یافت [۱۳]. این ارتقاء جایگاه، مرزبان افزایش سرمایه حزب الله و دسترسی بیشتر و سریع تر به مهمات و آموزش را برای این سازمان آسان آورد. حفظ و ارتقاء این ارتباط همچنین به سوریه این اجازه را داد تا از طریق حزب الله، اتحاد با ایران را حفظ کرده و توانایی خود در ضربه زدن غیرمستقیم به اسرائیل و ابزاری در دست حده و نفوذ در لبنان را محفوظ نگه دارد. حفظ حمایت غیرمستقیم از نیروهای مقاومت فلسطینی^۳ نیز از دیگر دستاوردهای پایبندی به این شراکت، برای سوریه به شمار می رود [۱۴].

۱. سیاستمدار و نظامی اهل سوریه که از سال ۱۹۷۱ تا سال ۲۰۰۰ رئیس جمهور این کشور بود.

۲. رئیس جمهور فعلی کشور سوریه و سومین فرزند حافظ اسد است.

۳. حرکت مقاومت اسلامی با نام اختصاری حماس یک سازمان اسلام گرای سیاسی-نظامی فلسطینی است. این سازمان در سال ۱۹۸۷ به رهبری عبدالعزیز رنتیسی و شیخ احمد یاسین به عنوان شاخه فلسطینی اخوان المسلمین تأسیس شده و هدف خود را «آزادی تمامی خاک فلسطین» اعلام کرده است.